

Erik Eriksen: Den højtærede stats- og udenrigsminister gav i fredags her i tinget en redegørelse af udenrigspolitisk indhold, og denne redegørelse indgår i debatten i dag. Det ville være en overdrivelse at sige, at den bragte noget nyt ind i debatten, for det gjorde den ikke. Heri ligger ikke nogen uvenlighed mod den højtærede stats- og udenrigsminister. Det er blot en konstatering af, at der ikke i vort udenrigspolitiske forhold er sket noget, som umiddelbart kan føre til en revision af vor hidtidige udenrigspolitiske linje.

Det er ganske klart, at de to internationale forhold, som især optager sindene, er relationerne mellem øst og vest samt de Gaulles overtagelse af regeringsmagten i Frankrig.

For et halvt års tid siden var spørgsmålet om afholdelse af en såkaldt topkonference det dominerende emne i den internationale debat. Afholdelse af en sådan konference var foreslået af Sovjetunionen, og man kunne få det indtryk, at De Forenede Stater ikke nærrede noget større ønske om at imødekomme forslaget. Det var så åbenbart og så let forståeligt. Sporene fra fortiden fra den i flere henseender mislykkede Genèvekonference skræmte. I de forløbne måneder har USA gjort det klart, at forudsætningerne for afholdelse af en ny topkonference måtte være, at et vist sagligt resultat på forhånd skulle søges sikret. For at opnå dette ønskede amerikanerne med støtte af deres vestlige allierede en grundig forberedelse, og stort længere er man vel endnu ikke nået. Sovjet anser åbenbart en sådan forberedelse for at være overflødig. Disse forhandlinger og den hyppige brevveksling mellem den amerikanske præsident og den russiske ministerpræsident viser meget klart, hvor svært det er at forsøge en bredt anlagt afspænding. Den indbyrdes mistillid mellem øst og vest er så stor, at det er svært at tro på, at tiden er moden dertil.

Fra den fri verdens side, og det gælder da ikke mindst herhjemme, vil der til stadighed være den allerstørste interesse for at udnytte enhver mulighed, som kan bidrage til at mindske den internationale spænding. Jeg vil derfor tro, at hovedvægten indtil videre må lægges på afgrænsede forsøg. Jeg har i denne forbindelse

selv tidligere været inde på de tanker og forslag, som professor Kennan fremsatte for et halvt års tid siden. Meget af det, som her fremførtes, var så vægtigt, at det efter min opfattelse fortjener nøjere overvejelse som et led i bestræbelserne for det, man kalder „fredelig sameksistens“.

Hvad ministeren i øvrigt sagde om indstilling af atomforsøgene, produktion af kernevåben, internationale overenskomster og kontrol, er jeg også ganske enig i.

Den anden hovedbegivenhed er indsættelsen af de Gaulle som faktisk diktator i Frankrig for en 6 måneders periode. Det kan i sandhed give grund til mange tanker og overvejelser, at vi 13-14 år efter demokratiets store sejr befinder os i en situation som den nuværende. Historisk kyndige trækker en parallel til de romerske konsuler, andre vil finde lighedspunkter mellem begivenhederne i Frankrig og det, der skete i Tyskland for 25 år siden. Et voldsomt indtryk må det i alle tilfælde gøre, når et demokratisk lands præsident og parlament må gribe til den udvej, der nu er en kendsgerning i Frankrig. Og må jeg så videre sige, at hvilken af de fremførte betragtninger der er den rigtige, kan tiden kun vise.

Begivenhederne i Frankrig har imidlertid understreget en svaghed ved folkestyret: et parlament i strid med sig selv kan hindre gennemførelsen af en sund lovgivning og derved bringe landet ud i ufare. Videre har vi set, at en flertalsregering ikke i sig selv er nogen løsning; også den kan være i strid med sig selv, således at den nødvendige lovgivning ikke gennemføres. Jeg siger naturligvis ikke dette for at drage sammenligning mellem folkestyret i Frankrig og herhjemme. Jeg har blot ønsket at understrege en fare, som kan svække et folkestyret land.

Derudover finder jeg kun anledning til at fremdrage et enkelt udenrigspolitisk spørgsmål. I de senere år har opmærksomheden i den frie verden især været rettet mod opbygningen af det skjold, som skulle hindre udbruddet af en ny verdenskrig. Ikke mindst den seneste våbentekniske udvikling har gjort det lidet sandsynligt, at nogen magt vil yove at nedkalde en sådan krigs ufattelige ødelæggelser over fjenden og oversig selv. Når man stadig væk fastholder nødvendigheden af dette skjold